

...tem v těle, té se nezeptá na nic. A Helena by mu tak
...ada odpovídala.
Po obědě nešel Pepa do pokoje natáhnout se na po-
...ovku, ale zůstal sedět u stolu s rukama položenýma
...oni talíři.
V kuchyni bylo ticho, jen hodiny měřily den titěrný-
... kroky.

Nemocná zneklidněla a Heleně vhrkly slzy do očí.
»Jsem propuštěn,« řekl náhle Pepa do ticha.
»Ježíši Kriste,« polekala se nemocná.
Helena sepnula jen ruce na prsou.
»Čtrnáctidenní výpověď jako služce,« rozhovořil se
Pepa a ulevoval své bolesti. »Za co vlastně? Prodával
jsem nejvíce ze všech, nejslušněji jsem se choval a byl
jsem vždy přesný. Prý je krize a každý myslí na vše
jiné, jen na stroje ne. Ve skutečnosti je to však jiné.
»Verka si bude brát šéfovou dceru, udělají ho ředitelem
obchodu a celý personál sestoupí o stupínek níže. Vda-
ně u nás nejsou, já už níže nemohu a tak musím ven.«
Pepa mluvil rychle, slovy zaháněl ticho, ale jednou
se zastavil domluvit.

»Já ti to říkala,« ozvala se nemocná. »Kdyby sis byl
... Mařku Pánkovic, mohl jsi být pánem...«
»Mlčte,« křikl na ní Pepa a šel si stoupnout ke ku-
...skému oknu.

Helena seděla stále ztrnulá u stolu. Nejrady by
... do pokoje, schoulila se v koutečku a naříkala
... přislápnuté kotě. Ale její rozum říkal, že ona ne-
... potřebuje úlevy, ale Pepa, zničený Pepa s nervosními
... hubnujícími na sklo.

Vstala a šla k němu. Na té kratičké cestě změřila te-
... hloubku neštěstí, které je potkalo. Nemocná, Pepa,
Venda, ona sama a dítě. Všichni viseli nad propastí, za-
...yceni slabé trávy, němí hrůzou, ztrnulí strachem.
Kdo z nich vydrápe se nahoru a pomůže i ostatním?
Nebo kdo zavře oči a s hlavou zvrácenou zřítí se dolů?

»No, Pepo,« dotkla se jeho ramene. »Čtrnáct dnů je
...há doba, kdo ví, co se může přihodit? Třeba zrovna
... dostal Venda místo a hned nám bude veseleji.«

Chtěla mu připomenout jejich dítě, ale pak vycítila,
... by to nebylo vhodné. Proto pokračovala:

»Jsem tu ještě já, pomohu ti hledat a mileráda přilo-
... ruku k dílu.

»Hledat, hledat,« skoro se rozkřikl Pepa. »Copak je
... člověk tady k tomu, aby věčně hledal, aby neustále za-
... nal znovu?«

»Říká se, že člověk je šťasten jenom tehdy, když hle-
... A pak se ještě říká, že větším uměním než zvítězit,
... padnout, ale znovu se zvednout.«

»To jsou pitomé fráze filosofů, kteří u plného talíře
... vymýšlejí slovní hříčky, aby pobavili jiné lidi u plného
... talíře. Ale já nejsem filosof, já chci pracovat, já chci
... jít, já chci mít dítě, já chci klidně spát.«

»Spát, Pepo? Jsi příliš mladý na to, abys toužil po
... pátku.«

»Řekni mně, kdo v dnešní době netouží po tom, na-
... táhnout se a s rukama zkříženýma čekat?«

»Čekat? A na co?«

»Na něco velkého, nebo naopak něco velmi malého,
... co činí lidský život životem a co rozlišuje lidi od zvířat.
... Cítime práci, sebevědomí a úsměv.«

Helena hovořila s Pepou, jen aby v rozmluvě našel
... klid. Věděla, že mu chybí politisování s Vendou a chtěla
... mu je nahradit.

»Jíme všichni jako zvířata v pasti,« promluvil Pepa
... Helena se polekala, jak blízko byl její myšlenky o pro-
... se zapletáme do kliček. Jako mužstvo potopené ponor-
... ky jsme. Bušíme do stěn, řveme o pomoc a nad námi
... plují klidně lidé v lodích s tenisem a basénem na palu-

bě. Řekni mi, kolik z nás se dostane ven? Kolik se jich
při tom zmrzáčí a kolik jich tam zůstane?«

Poslední slova řekl již úplně tiše.

»Kdo myslíš, že tam z nás zůstane?« odvážila se He-
lena pronést otázku, na kterou všichni mysleli.

Ku podivu nekřičelo nitro každého z nich »já, já, já«,
ale prsty jejich tušení napřáhly se do vzduchu, aby uká-
zaly na jméno »Venda«.

Ještě podivnější bylo, že se jim zazdalo, jako by Ven-
da prošel kuchyní a zastavil se u stolu pokrytého bílým
ubrušem s pecnem chleba uprostřed.

»Venda se vrátil,« roztrhl tísnivé ticho Pepa.

»Nevrátil se ještě,« hlesla Helena. »To se ti jen tak
zdálo.«

Venda, Venda, Venda.

16.

NEZROZENÝ ŽIVOT.

Ano, Venda to byl, který se pustil trávy a s hlavou
zvrácenou padal do hlubiny. Byl při tom smrtelně bledý
a hlava mu mokvala krví.

»Proč jsi to, Vendo, udělal, proč jen, proč,« kvílela
Helena večer v nemocnici. Zmučená dlouhými hodinami
čekání, rozrušená Pepovou výpovědí, rozplakala se na
Vendově polštáři.

»Tak to nejde,« přerušila ji ošetřovatelka. »Slíbila
jste, že se jen podíváte a zatím tady pláčete jako o po-
hřbu.«

»Beztoho půjdu brzy za jeho rakví,« vzlykala už na
chodbě Helena.

»To zase ne. Střelil se v rozčilení, a to člověk nikdy
nemíří. Kulku jsme mu vyndali a za pár dní je z něho
chlupík.«

Helena si hluboce povzdechla.

Jak jinak s ní všichni mluvili, když nechala Vendu
převézt na prvou třídu, jak i jemu dali lepší košili,
lepší postel.

»Bože, i v té nemoci platí peníze,« vzdychla si, když
se pohledem loučila. Pak se zvolna vracela k domovu.

Ještě teď si dobře neuvědomila, co se vlastně Vendo-
vi stalo. Pozdě odpoledne přišel k nim strážník se zprá-
vou, že se Venda střelil v kanceláři jednoho z ředitelů
pojišťovny. Jak se to stalo, dobře neví, ale ředitel, který
byl s ním sám v kanceláři, byl vzat do vazby. Venda prý
teď bude rychle operován v nemocnici.

Helena ploužila se ulicí jako stín. Propuštění Vendo-
vo, Vendova rána, to vše rozehrálo její nervy, že je cí-
tila v celém těle jako rozžhavené drátky v žárovce.
Tepna na krku bušila jí jako zvon a kolena se pod ní
prolamovala.

»Tak co je?« uvítal ji Pepa na prahu.

Musil zůstat doma, protože maminka křičela, že by
se zde sama zbláznila.

»Snad se uzdraví,« hlesla vyprahlým hlasem.

»A co se mu vlastně stalo?« ptal se dále.

»Nevím. Ležel přede mnou jako bílé plátno a mluvit
bude až za několik dnů. Víím tolik, jako ty od stráž-
níka.«

Pepa vrátil se s ní do kuchyně. Začal přecházet od
okna ke kamnům a říkal si do kroku:

»Kluk jeden pitomý, takovou hloupost provede.«

»Nevěsto, povídej honem,« pobídla nemocná Helenu
a chytila ji za sukně.

»O čem?« zeptala se zbytečně Helena.

»No, jak vypadal, kde jsi ho našla, co říkali doktoři?«
Z jejího hlasu zaznívala zvědavost s touhou po sensaci.
A pak tiše dodávala: »Neumře? Já bych se bála, že
mne bude chodit strašit.«

Helena by ji nejradyji udeřila do tváře. Sobectví, zá-
jem jen o sebe a při tom ty lačné oči, to se jí tak hnu-
silo, že jen s námahou usedla na postel a začala mono-
tonně vyprávět. Říkala, jak šla do nemocnice, jak se
zoufale vyptávala, jak čekala na chodbách a jak ji za-
vedli k jinému pacientovi. Jak znovu hledala a prosila.
Konečně pak našla Vendu v přeplněném sále mezi umí-
rajícím starcem, který skučel a trhal sebou jako pes
s psotníkem a mezi člověkem, který měl obě nohy zavě-
šené na kladce u stropu. Vyprávěla, jak všichni zvlíd-
něli, když ho nechala přenést na třídu a pak se odml-
čela. Z jejich zraků vyčetla otázku nevyřčenou jen pro
dobré vychování, otázku, kolik to bude stát.

»Došla jsem odstupné,« omlouvala se, i když jí ni-
kdo nevyčetl ani slova. Neřekli na to rovněž nic, ale
v duchu rychle počítali. Vendovo léčení, kočárek, vý-
bavička a zrození dítěte, na to padne jistě těch několik
tisíc. A pak? Žádný z nich, ani Helena sama neodvážila
se domyslet konce.

Seděli tak proti sobě nejbližší tři lidé a každý zabýval
se svými myšlenkami. A myšlenky všech tří byly úplně
stejně.

»Co kdyby to dítě...« řekla tchyně s hlasem staré
kuplířky.

»Ne, ne, ne,« rozkřičela se Helena. »Ne, ne, ne,« opa-
kovala znovu a nervosně se rozplakala.

»Nech ji být,« napomenul Pepa svoji matku. »Dnes jí
dej s tím pokoj.«

Helena zledovatěla hrůzou. »Dnes jí dej s tím pokoj.«
To znamená, že se za její nepřítomnosti na něčem straš-
ném smluvili, že jí teď denně budou štvát, urážet i ničit.
To znamená, že dnešním dnem stává se jí domov mís-
tem, z kterého bude prchat a kde bude neustále hledat
nástrahy pro sebe i své dítě.

Helena se však nelekla. Učitel Hejna by se jistě podi-
vil, kde se v té malé, černovlasé ženě vzalo tolik síly
i odvahy. Zvedl by jistě obočí nad odhodláním, s kterým
se rozhodla bojovat za život svůj i za život svého dítěte.

Ženy jsou dobré bojovnice, hlavně matky. Divím se,
že se jejich vlohy neupotřebují ve válečnictví. Jsou si
vědomy nedostatku svých sil a proto bojují lstí, chyt-
rostí i instinktem.

Onen tajný hlas, který vede ženu jistě životem to
také byl, který pověděl Heleně, aby večer, když ležela
vedle svého muže, vzala jeho ruku a položila si ji pod
srdce.

Pepa zatajil dech. Pod pevnou ženinou kůží cítil hý-
bat se nový život. Třikrát tkl ten nezrozený do jeho
dlaně i do jeho svědomí.

Helena ležela při tom tichá a zírala do tmy.

Dobře, že byla noc, jinak by se prozradilo Pepovo za-
hanbené zčervenání. Pak naklonil se Pepa nad Helenu,
políbil ji do vlasů a tiše zašeptal do ucha:

»Neboj se, nedám ji.«

Helena se pousmála a za chvíli unavená usnula.

Tak skončila sobota, která zabránila Heleně, aby cho-
dila na návštěvy k Lídě.

17.

TA DRUHÁ.

Tuto sobotu nastrojila se Jarmila Pouzarová velmi
pečlivě. Vzala si decentní šaty, které měl Rudolf tolik

rád a učesala si nový účes plný ruliček. Sama upravila
stůl k obědu, doprostřed dala kytičku a čekala.

Její radostná nedočkavost vystřídala se brzy roz-
mrzelostí. No ovšem. Slíbil, že přijde a zase se omeškal.

Omrzelost změnila se po chvíli v hněv a když se ku-
chařka po třetí zeptala, zda má nésti na stůl, vyskočila
Jarmila z křesla se slzami na krajíčku.

»Jestli teď přijde, pustím se do něho, že to jakživ ne-
viděl,« slibovala mu v duchu.

Rudolfa tím však nepřivolala.

»Kdyby teď přišel,« myslala si po chvíli. »Neobrátím
se ani a neodpovím mu na pozdrav.«

Jenže Rudolf nepřišel ani teď.

Za to zazvonil telefon.

Ovšem, jako vždy.

»Drahoušku, omluv mne. To víš, naléhavá práce, ale
doufám, že do večera jsem doma. Kdybych snad nepři-
šel, nelekej se, musel jsem do Brna. Tak pá, darling.«

Nečekal na její odpověď, ani na její mlčení, kterým
ženy chtějí vždycky více říci než slovy, a položil slu-
chátko.

Bezohlednost. To bylo více, než mohla Jarmila snést.
Zlostně bouchla sluchátkem a volala na kuchařku, aby
nesla polévku. Rozzlobená vyčetla jí pak i nejmenší
přehlédnutí a jedla úplně bez chuti.

»Copak si ten Rudolf myslí. Snad nečeká, že mu budu
takové omluvy věřit? Osel je. Ne Rudolf, ale ona, Jar-
mila, že se nechá odbývat. Místo aby se jí věnoval, aby
jí pomohl přenést se přes ono osudné propuštění, ne-
jedl ani jednou doma a večer vracel se tak unavený, že
jednou usnul u stolu. Přece nechce říkat, že má tolik
práce, že se ani pořádně najíst nemůže?«

Jarmila rozčilovala se svými vlastními slovy čím dál,
tím víc. Chodila řadou pokojů, bouchala za sebou dveř-
mi a poslouchala, jak vždy zabzučelo piano, nebo za-
drnčelo zrcadlo.

»Tak to nenechám,« řekla si, když chvíli kopala do
třásní bílého koberce. »Půjdu k němu a podívám se na
tu jeho „práci“. Kdybych ho volala, řekne něco sladké-
ho do telefonu, ale kdo je u něho, bych nevěděla. Nebo
by mne vrátňý přeuctivým hlasem oznámil, že zrovna
teď, ale zrovinka v tomto okamžiku pan ředitel odešel.
Ať je pravda jaká chce, já ji musím znát.«

Od této myšlenky byl jen krok k činu.

Jarmila oblékla se do zimního kostymu, bohatě lemo-
vaného kožíšinou, vzala si elegantní klobouk a jedno-
duché střevíce. Byla tak nenápadná a přes to tak rafí-
novaná. Pak chytila kabelku, práskla dveřmi a vyšla
z vily.

Rudolf jezdil teď jejím vozem a proto vstoupila do
elektriky. Seděla pak nervosně na tvrdém sedadle a hle-
děla neustále z okna ven. Oči jí bolely od poskakujících
reklam i firem. Drnčení elektriky a volání kamelotů
dráždilo její zneklidněnou duši.

»Co jenom udělám, když bude Rudolf pryč? Nebo, co
podniknu, když bude u něho nějaká žena? A co řeknu,
když skutečně bude pracovat?« ptala se Jarmila sama
sebe. Pak ale pohodila lehkomyšlně hlavou. Nikdy ne-
dělal v životě plánů, situace řešila jen z náhlého popu-
du a proto nechala vše náhodě. Přesvědčila se, že i když
byla na nějaké setkání připravená, ba i slova uměla
z paměti, změnila se situace tak, že její příprava byla
zbytečnou.

Ostatně jako každá jiná žena byla výbornou hereč-
kou. Je vlastně s podivem, jak málo žen umí hrát di-
vadlo. Říká se však, že jakmile si žena uvědomí, že má
hrát, hraje divadlo. Výsledek jsou ztrnulé pohyby a ne-
souvislá řeč.

Jarmila hrála vlastně celý svůj život, ale kdyby měla
vystoupit na scéně, určitě by zklamala. Na dnešní vý-

s manželem se vůbec nepřipravovala a byla si
sta, že dopadne dobře. Proto bez obav přepudrovala si
ulici nosík a vstoupila do paláce pojišťovny.
Ve dveřích potkala vrátného. Znal ji dobře a proto
aktivně pozdravil.
»Jde o něco důležitého...«, řekla, aby mu vysvětlila,
»proč sem přichází.
»Ovšem, ovšem,« nenechal ji domluvit.
Viděla jeho vyjevené oči a skoro se bála, koho to za-
chytí nahoře v pracovně. V poschodí šla skoro po špič-
kách a na dveře nezafukala. Vzala za kliku a trhla.
Dveře povolili a Jarmila vešla do prázdné pracovny.
Jediným pohledem přelétla místnost. Nikdo zde sku-
tečně nebyl. Sama nevěděla proč, ale oddechla si osvo-
bozeně.
Tolik se bála cizí ženy a zatím zde nikoho není.
Kde jen je?
Otázka, na kterou možno tolikrát odpovědět, ji zase
vraťovala.
Odešel za prací, za milenkou, nebo jen na procházku?
Jarmila přešla pokojem a pátrala po něčem, co by jí
odpovědělo za nepřítomného Rudolfa.
Psací stůl byl v nepořádku, nezavřená knihovna a
okamžitý roh koberce. Vše vypadalo, jako by někdo ve
spěchu opustil pracovnu, aby se sem za okamžik vrátil.
Z rohu pokoje zasvítla široká, tlumeně květovaná
pohovka. Jarmila si dupla na své myšlenky a pohodila
hlavou.
A znovu vrátila se k psacímu stolu. Otevřené plnicí
peru, nedovřené zásuvky, židle odstrčená od stolu,
opravdu, to vše ukazovalo, že Rudolf před chvílí odešel,
že se musí každým okamžikem vrátit. Kdyby šel za
milenkou nebo jen na procházku, jistě by vše uvedl po
sobě do pořádku.
Jarmila se proto rozhodla, že na něho počká. Usedla
pohodlně do křesla u stolu a zadívala se nečinně na
veliký obraz na zdi. Pak sklouzly její oči k pohovce
a zase k psacímu stolu.
Otevřená zásuvka přitáhla její prsty.
Akta, konta, nabídky a účty. Tady není nic zají-
mavého.
V druhé zásuvce to bylo již rozmanitější. Obrázky
výletu, kratičké tužky, nevykopírovaný film, dokonce
dopisy od přátel. A pak veliká fotografie. Jarmila
vedla ji bez zájmu. Ale pod náhlou myšlenkou při-
táhla ji k sobě. Obyčejná tvář s trochu dojmavým po-
hledem, s něčím venkovským v tazích. Nmoderní účes
a mateřské znamení na levé tváři.
Jarmila byla zmatená. Sestry Rudolf nemá, ostatní
přítelkyně Jarmila zná. Může to být jediné milénka.
Na milénku však nevypadá. Rudolf miluje připravené
ženy, rafinované, pěstěné. A tady ta je vrchol prostoty.
Kdyby to však byla milénka, je to něco tak strašného,
že jí je Rudolf nevěrný? V každém manželství, které
se žije se povětšinou v trojúhelníku. Ona sama byla
soud Rudolfovi věrnou a o jeho soukromý život se ni-
kdy nestarala.
Jarmila se ochotně přiznává, že je chladněji založená,
že jí mnohem více baví o nevěře hovořit, než ji dělat.
Je proto něco tak hrozného, když Rudolf věnuje pře-
vážky svého temperamentu někomu jinému?
Jarmila se až podivila, jak málo je žárlivou. Opravdu
bylo by jí jedno, kdyby jí byl manžel nevěrný, ovšem
s jednou podmínkou. Kdyby ona žena byla méně hez-
ká než je Jarmila, kdyby jí mohla Jarmila opovrhovati
a kdyby si byla jista, že ona druhá nemůže nikdy za-
jmout její místo.
Zadívala se znovu na fotografii. Ale ať hledala jak
chtěla, ať kritisovala přísně nebo mírně, vždy byl vý-

sledek týž, vždy byla Jarmila mnohem krásnější a pů-
vabnější.

Spokojená potěžkala fotografii v rukou. Opravdu,
tato žena nemá nic, čím by Jarmilu odstrčila, předčila.

Náhle odložila fotografii, neboť pod ní spatřila jinou,
menší. Dětská tvář s otevřenou pusou a bezvlasou hla-
vičkou, jen chmýřím za ušima. Jarmila znervosněla.
Přehazovala fotografii bezradně v rukou, až ji otočila.
»Milému tatíčkovi jeho Rudýnek«, stálo tam napsáno
nevypsanou ženskou rukou.

V Jarmile by se krve nedořezal.

Rudolf je otcem. S tou nemožnou, venkovskou ženou
má dítě. Proto tedy jezdil tak často z Prahy. Proto se
vyhýbal domovu, když má jinde nový domov s děckem
a něhyplnou ženou.

Jarmila zůstala překvapením bez sebe.

Ne, neměla zášti proti té hloupoučké ženě na obráz-
ku, ani k tomu pacholíčkovi s rybí pusou. Chápala i čás-
tečně Rudolfa. Ale hrozná otázka zalila její nitro. Co
bude s ní? Jak se rozřeší tento nemožný poměr, jak se
urovná? Co si jen teď počne?

Má odejít z domova a nikdy se nevrátit, jak s oblibou
řeší své spory hrdinky ženských románů? Nebo má na-
psat dojemný dopis na rozloučenou a skočit do řeky?
Och, kdyby věděla, že ji osud zavede zase zpět, do jejího
blahobytu a že jí Rudolf dá přednost před dítětem i tou
druhou ženou, ráda by se vydala do světa. Nebo kdyby
se mohla zabít, ale zároveň vidět Rudolfa lomícího ru-
kama a hořekujícího nad jejím hrobem, střílejícího se
nad její fotografií. V tom případě by to udělala.

Není však tak hloupá, aby mu uvolnila cestu k té
druhé. Nebude přece takový blázen, aby se dobrovolně
vzdala všeho a ještě si brala život?

Jarmila přebíhala pracovnou na svých vysokých pod-
patcích a hledala rozřešení této zamotané záležitosti.

18.

SYROVÉ TICHŮ.

Jarmilu z jejích myšlenek vyrušilo zaklepání na dve-
ře. Opatrné, ponížené.

»Dále,« řekla mechanicky a ohlédla se po vcháze-
jícím.

Byl to vrátný.

»Promiňte, milostivá, myslel jsem, že hledáte ten do-
klad a že jej nemůžete nalézt. Přišel jsem se proto na-
bídnout...«, tady se zakoktal a nevěděl dál.

»Jaký doklad?« zeptala se nic nechápajíc.

»Myslel jsem, že milostivá jde panu řediteli pro něja-
ký doklad. Jako že ho potřebuje na policii,« vysvětloval
jejímu tázavému pohledu.

»Policií? Co má můj choť společného s policií?«

Vrátný viděl, že řekl něco, co neměl.

»Totiž, snad jsem to neměl říkat, ale pana ředitele
odvedli po poledni na komisařství.«

»Cože?« zakřičela Jarmila. »Na komisařství? Kam,
proč?« volala a najednou se rozplakala. »Jistě pro dvoj-
ženství, jistě je i s tou druhou ženat,« mumlala si pro
sebe.

»Pan ředitel je nevinný,« spěchal honem vysvětlovat
vrátný. »Nějaký člověk se mu zde postřelil a pan ředitel
je v podezření, že... On to byl jeho revolver,« zamotá-
val více svoji řeč než objasňoval.

»Postřelil,« probouzela se ze své myšlenky Jarmila.
»Proč se postřelil?«

»Nějaké místo chtěl. Blázen to byl. Takovou nepříjemnost udělal panu řediteli.«

Jarmila těžko chápala. Neustále hledala spojitost mezi onou ženou s děckem a zatčením Rudolfovým. Až ji našla. Byl zde patrně bratr nebo příbuzný oné ženy, chtěl vydírat nebo přinutit Rudolfa ke sňatku a Rudolf v rozčilení vytáhl na něho revolver. Nebo to mohlo být jinak, úplně jinak. Jarmila proto uznala za vhodné, odejít z pracovny.

»Já tady chtěla něco úplně jiného,« řekla vrátnému a kráčela ven.

Vrátný provázek jí poklonou tak neuctivou, jako by litoval, že ji sem pustil.

Jarmila vzala si taxi a jela domů.

Byla natolik dámou, aby nehledala Rudolfa někde po strážnicích a aby před lidmi hrála scény dojemného shledání. A pak, byla uražená.

S tím uražením bylo to však divné. Ať se v duchu jak chtěla namáhala, nemohla vyvolat v sobě nenávisť vůči Rudolfovi. Nesmírná lhůstevnost ji zachvátila, nějaká tupost a co horšího, skoro souhlas s Rudolfem.

Sama nechtěla přece nikdy dítě. I teď obávala se toho, že by mohla přijít do jiného stavu. Znetvořená postava, celá hrůza porodu, pak mokré pleny, nechutná kojná, to vše v ní budilo odpor proti mateřství. To nepatřilo k ideálu ženy, na který sebe přetvořovala. Chtěla vždycky zůstat nezávislá na muži se zájmem o všechno, co se děje ve světě. Dnes ovšem nebyla nezávislá a ještě její závislost byla podrytá jinou ženou.

Úplně vyčerpaná vrátila se do bytu.

Převlékla se do županu a natáhla se na gauč.

Nad ní potemněl rozkvetlý kaktus a drobnosti z míšenského porculánu zapadaly do tmy. Přicházel večer a s ním i zoufalství do její duše. Chvěla se v pláči jako muška za síťovou záclonou, jako pára nad čajovou konvicí. A zase to studené ticho ji děsilo. Zase se jí chtělo utéci před ním do ulic, do křečovitě rušných kaváren.

I Rudolfa vyhnalo toto ticho do cizí náruče.

Při vzpomínce na něho stál najednou před ní. Přišel tiše, ani kliku neslyšela cvaknout.

»Zase spíš potmě?« zeptal se jí.

»To jsi ty?« vylekala se.

»Ano, dodělal jsem práci nečekaně brzy a tak jsem přišel k tobě.«

»Přece tě tedy pustili?« odvětila vžitá do své úlohy.

»Kdo?«

»No, policie přece.«

Nebyl zvyklý zapírat a proto pravil:

»Ty to již víš?«

»Ano, ale ne všechno. Proč jsi ho střílel a kdo to byl?«

»Nestřílel jsem ho. Jaký zájem bych měl na tom, zbavit se nějakého hladového nezaměstnaného,« křičel znechucen neustálým dokazováním, kterému nikdo nechtěl věřit.

»Přišel ke mně, disponent ho doporučil, copak já za to mohu, že nemáme nic volného? Takových jich ostatně denně přijde! Když jsem ho odbýval div nebrečel a když jsem otevřel zásuvku, skočil po browningu a střílel se. Nervosní blázen. Operovali ho, lékaři uznali, že se střílel sám a až se probere, musí přiznat sám, že jsem na tom neměl viny. I z komisařství mne pustili. Jsem ale pod dohledem. Taková nepříjemnost, chtěl jsem jít zrovna s tebou na čaj...«

»Nelituj, stejně bych nešla.«

»A proč?« zeptal se protáhle a naléval si u likérové skříně třetí koňak.

»Nevěřím tomu, že to byl náhodný nezaměstnaný.«

Ředitel pojišťovny se nezaměstnává tím, aby odbýval uchazeče o místa. Byl to patrně strýček nebo příbuzný malého Rudynka.«

Zbledl a otočil se k ní se sklenkou v ruce. Pozoroval ji chladným pohledem a koňak mu vytékal z láhve ven.

»To také víš?« zeptal se beze strachu.

»To také,« přisvědčila.

Pak se mezi nimi rozhostilo ticho.

Rudolf čekal Jarmilin hysterický pláč a Jarmila zase Rudolfovy omluvy, sliby a lhaní.

Ani jedno z toho se nestalo.

Jarmila vytáhla cigaretu a Rudolf jí s galantností výpomocného vrchního zapálil.

»Směla bych vědět něco bližšího?« zeptala se spíše cigaretového kouře, který vyfoukla.

»Samozřejmě,« přisvědčil. »Jsem jenom rád, že to konečně víš, a že jsi tak klidnou.«

Jarmila dělala, že přeslechla jeho pokus o poklonu.

»Co ti mám říci?« ptal se po chvíli ticha a hned pokračoval: »Jmenuje se Marie, jak snad již víš a mám s ní syna.«

Zase mezi nimi leželo ono syrové ticho jejich bytu.

»Poznal jsem ji na jedné služební cestě. Pak jsem se do ní...« Tady se Rudolf odmlčel, neboť slovo zamíloval zdálo se mu silné pro Jarmilu i pro jeho slovník vysoké společnosti. Pak pokračoval nesouvisle: »A teď máme skoro ročního kluka. Kdybys ho, Jarmilo, viděla. Šest zubů má, začíná chodit a říká „Ka-ka-ka“. Kluk je roztomilý a váží skoro jedenáct kilo.«

Jarmila se v duchu nepřestala divit, jakým dovede být Rudolf »fotrem«. Zmocnil se jí strach, že opravdu ji neznámá Marie vyhodila ze sedla, že za chvíli ji Rudolf požádá, aby ustoupila jí i jeho synkovi.

»Trochu méně podrobností,« přerušila ho proto. »Víš, že mne děti nikdy nezajímaly.«

»To vím,« přisvědčil ochotně, rozradostnělý její chybou v rozhovoru. »Právě proto jsem tak přilnul k Marii.«

Viděla, že prohloupila a proto mlčky kouřila.

Ale najednou chytila ho za klopy kabátu.

»Co teď chceš dělat? Co bude se mnou?«

»Nic,« odvětil mužsky upřímně.

»Jak to, nic?«

»No nic. Co ty chceš podniknout?«

Jarmila měla mu chuť odpovědět rovněž slůvkem »nic«, ale pak navrhovala zmateně »Rozvod, rozchod, nebo mne chceš snad vyhnat, či opustit Marii?«

Viděl, že se ho bojí víc než on jí. Uvědomil si prvý, že jsou oba překvapení a nerozhodní, proto z toho těžil.

»Ale, drahoušku, proč tak tragicky? Nešlo by to nějak bez skandálu? Podívej se. Marie má tam venku chalupu, byla by úplně nemožná tady v Praze, tady v bytě. Do společnosti bych jí nikdy nemohl uvést. Je šťastná tam venku, ví o tobě a říká ti milostivá paní. Dítě je zajištěné, oba jsou šťastni a pak, Marie se nemůže s tebou vůbec rovnat.«

Jarmila byla překvapená a polichocená. Souhlasila s jeho mužskou nenávisť vůči veřejným skandálům a lichotilo jí jeho smýšlení o ní, Jarmile. Nebyla také z žen, které z podobných scén vytěží perlový náhrdelník, nebo nový kostým. Chtěla mít jasno a radovala se, že snad nemusí opustit tento blahobyť kolem, že se vše urovná.

»To jako myslíš, že by to mohlo zůstat, jak to je?« vyslovila řešení, na které oba mysli.

»Jestli to tobě nebude proti myslí, jestli ty budeš tak velkorysou...«

Dobře věděl, že od ní lze dosáhnouti všeho lichocením a že spor urovná ve svůj prospěch, když se bude tvářit, jako by ona zvítězila. Chvíli bylo ticho. Surové ticho.

TROCHU MÁLO PRO ŽIVOT.

Jarmila se rozhlížela po svém bytě. Na stolku ležely rozházené módní časopisy, v oblékárně stály řady střevíců pod spoustami šatů, v kuchyni vládla kuchařka a o prádle nebo spravování neměla Jarmila ani potuchy.

U širokého lože v jejím pokoji stály péřové pantoflíčky, v koupelně svítící niklem čekal huňatý koupací plášť a v garáži stálo její autíčko. A hlavně v duši necítila ni žádnou zášť ani k Rudolfovi, ani k Marii, ani k jejich synu.

Pak si vzpomněla, jak se sem přivdala. Jedna ze šesti dcer vysokého úředníka, zvyklá velkému životu i když doma se šetrilo, špatně jedlo a nevražilo na sebe. Na veřejnosti vystupovalo šest sester jako dámy nic si neodpírající, jako děvčata zanesená penězi. Doma myly nádoby, chodily v zašíváných županech a hádaly se o ženichy.

Jarmila nepřinesla svému manželu nic, než nejnutenější výbavu. Měla však něco, co Rudolfovi pomohlo víc, než bohaté věno. Známosti, společenské vychování a osobní půvab, který jim otevřel všechny salony boháčů. Po tomto žebříku dostal se Rudolf nahoru, když k tomu přidal své vědomosti i svoji chytrost.

Tak podporoval jeden druhého a jeden bez druhého byl nulou. Rudolf si to uvědomoval, ne tak Jarmila. Myslela, že musí být vděčná za přepych, kterým ji Rudolf zahrnul, po kterém tak bolestně doma toužila. Netušila, že celé to okolí potřeboval Rudolf ke své kariéře jako potřeboval prvotřídní frak, denní holení a vždy vřidný úsměv. Netušila, že je pouhou dekorací, kterou Rudolf potřebuje ke své hře o vyšinutí a proto se ho zeptala:

»Jakou záruku mně dáváš, že se mé postavení nezmění, že se sem Marie nikdy nevdere?«

Odpověděl jí jen rozzářenými zraky. Pak ji vzal za obě paže, zvedl s gauče a vběhl s ní do jejího pokoje. Tam rozsvítil všechna světla a zavedl ji před dlouhé zrcadlo.

Viděla se třikrát, štíhlá, krásná, tak pěstěná a křehká. Černý župan, nadýchané záclony, broušené sklo, to vše podtrhávalo její krásu. A za tím vším zářily Rudolfovy obdivující oči.

Její ženská ješitnost byla polichocena, ale přece se mdle ozvala:

»Trochu málo pro život, nezdá se ti? Tvá Marie má syna, já jen svoji krásu. Jsem tedy něco jako hedvábné stínidlo, jako orchidee ve sklenici, což? Něco, čemu se každý obdivuje a když to zvadne, jednoduše se to zahodí.«

»Ale, Jarmilo,« ozval se rozhořčeně. V duchu uznával, že své postavení nemohla lépe odhadnout, bohudík, že svému přirovnání nevěří. Věděl také, že bez Jarmily neměl by Marii a s Marií neměl by Jarmilu. Stálo proto za to hráti trochu zamilovaného a galantního.

»Ale, Jarmilo,« opakoval znovu. »Jsi přece zajištěná, můžeš žádat kdykoliv o rozvod a bude proveden z mé viny. Musíš však také uznat, že tě mám stále stejně rád, že jsem ti neublížil zlým slovem, nikdy neurazil svým poměrem s Marií.«

»Dobře tedy, budu o tom uvažovat,« řekla a nabídla mu své rty.

Políbil ji lehce se zavřenými očima a odešel tiše do své ložnice. Za dveřmi zamnul si ruce jako by ji pojistil na život, proti vloupání i proti krupobití. Pro jistotu začal si však pískat, až v koupelně.

Jarmila dívala se po jeho odchodu dál do zrcadla.

Byla krásná. Ale kolik peněz zanesla holiči a do salonu krásy?

Byla štíhlá. Ale kolik vzdechů a odpírání bylo třeba, aby dodržela dietu? Měla jemné chování a ve společnosti uplatnila vždy svoji duchaplnost. Ale kolikrát se opravdu bavila mezi nudnými obličejí a kdy opravdu jednala tak, jak se jí zrovna zachtělo?

Na tomto vrátkém základě své krásy stavěla další manželství s Rudolfem. Pravda, byl to nemravný poměr, ale i manželství, udržované násilně bez dětí, je nemravnost. Jarmila mohla se toho všeho zbavit rozvodem. Byla přece finančně zajištěná, Rudolf by jí vyšel všestranně vstříc. Ale co by znamenala potom? Teď je paní ředitelovou, kterou každý s úctou zdraví, které je každý dům otevřen.

Potom by byla jenom paní Pouzarová, »víte, ta jeho první žena«, kterou by přítelkyně rozpacitě zdravily a na své čaje »náhodou« zapomněly pozvat. Ne, tento ústup ze slávy by Jarmila nesnesla. Dosud vždy oslňovala, všude byla první a najednou by vzbuzovala jenom soucit? Ne, ne, ne.

I takto byl její život prázdný. Co teprve potom, kdy by si nemohla vyplnit dny návštěvami a povídáním v kavárnách?

Mohla by si však nalézt nové zaměstnání. V této těžké době?

Mohla by se znovu provdati. Ve svých pětatřiceti letech?

Všechno zdálo se jí tak nesmírně těžké. Neměla odvahy znovu začít, bála se neúspěchu, čili duševně stárla. Bála se přiznati si i toto poslední a tak se omlouvala vším možným, hlavně tím, že necítí zášti ani proti Rudolfovi, ani proti Marii s děckem.

Jarmila usedla do křesílka před zrcadlem.

Rozhodla se tedy, že zůstane. O Marii se nebude mluvit, Jarmila bude mlčky přecházet Rudolfovy návštěvy venkova. Je to sice ponižující, ani svým známým se nemůže o tom zmínit, ale je to nejlepší východisko.

Je to marné, Rudolf ji pokořil.

»Co abych mu oplatila stejným?« zeptala se sama sebe. A tato myšlenka ji sladce vzrušila.

Ihned, v jakési hře, začala přebírat známé, kterého by si k své nevěře vybrala. Defilovali před ní, ten nehezký, ten hloupý, ten směšný. Jarmila se skoro hlasitě zasmála. Ženy odpustí mužům krutost, zapomenou i na největší urážku, ale směšnost nikdy neprominou.

Tak zavrhovala jednoho po druhém, až jen s námahou vytahovala z paměti mužské obličejí.

Najednou si vzpomněla na Malého.

Učitel Malý.

Ten by byl úplně bez sebe radostí, že ho pozvedla za svého milence. Stále oddaný, stále by sloužil a čekal na její rozmary, šťastný, že může žít v její blízkosti. A zábavné by to bylo. Hrála by si s ním jako kočka s myší, trápila by ho, zase laskala, až by byl celý zmatený. Ten by se jistě neurazil, ten by se od ní neodvrátil.

Už pozorovat jeho rozpaky, když by ho stavěla před nové situace, s kterými by si nevěděl rady.

Dobře, Jarmila se skoro usnesla na tom, že zkusí, jak taková nevěra chutná. Ostatně jítro je moudřejší večera, ráno se třeba vysměje svým pošetilým myšlenkám. Člověk než usne má vždycky plno nápadů, které v denním světle vypadají jako cáry maškarních obleků.

»Jak by se asi tvářil Rudolf, kdyby se o jejím pomě-

ru dověděl?« zeptala se sama sebe, když již ležela na širokém loži.

Buďto by to přešel bez poznámky, jak jen on umí, nebo by trucoval, odjel na týden k Marii anebo by začal zurit. Jarmila skoro v duchu toužila, aby učinil to poslední. Alespoň by dokázal, že má o ni hlubší zájem a pak Jarmila byla z těch žen, kterým imponuje mužská síla. Jak to řekla jedna z jejích přítelkyň, kterou muž i tloukl.

»Kdyby mne nebil, musela bych si nalézt milence, který by mne týral.«

Jarmilu nebil ani Rudolf, neuhodí ji ani Malý. A Jarmila, překultivovaná žena dneška, někde v koutku své duše toužila po výprasku. Příroda snažila se vyrovnat její přepětěnost jako u mnohých žen, které s doktorátem a se znalostí cizích jazyků berou si za muže chalupníky, truhláře a dělníky. Jarmila se však neobírala zahadami ženské duše. Zachumlala se do polštářů a za chvíličku blaženě usnula. Dokázala tím, jak velikým je sobcem, když po tolika rozčileních a takové změně v jejím životě dovedla tak pokojně usnout.

20.

VEČER V ŠEST U MUSEA.

Ráno, když přišel Rudolf Jarmile přátel dobrého jitra, byla zase onou starou Jarmilou, která se zvědavě vyptávala na vše nové a která se smála do dlaní společenským skandálům. Ani se jí nemusil ptát, jak se rozhodla, poznal to na její výborné náladě i na tom, jak roztomile ho políbila mezi chroupáním koláčků.

Byly to oblíbené Jarmiliny koláčky, křehké, sladké se zavařeninou a kuchařka jich musila napéci celou mísu, když v úterý měla přijít návštěva Malých. Jarmila, sběhlá v podobných malých společnostech, byla skoro až rozrušená. Pečlivě se strojila, aby vynikla nad paní Malou a zase aby jí svým vzhledem nepokořila.

Přistrojila malý čajový stůl a pak čekala.

Věděla, že Malý jistě nepříjde později, jak bylo zvykem v její společnosti, že je jistě z těch lidí, kteří říkají, že dochvilnost je ozdobou králů.

Opravdu, v určenou hodinu zazvonil zvonek a Jarmila zatocila se v pokoji, aby nadýchla svoji lehoučkou sukni.

Pak poslouchala šramot v předsíni a konečně kuchařka otevřela dveře. Vešel sám Malý.

Jarmila se zaradovala i pohněvala najednou.

Vyslechla dotčená nejapnou omluvu o nemoci paní Malé, která tak toužila přijít, ale ta zlořečená chřipka všechno překazila.

Jarmila nepomohla ani slovem, ani pohybem Malému z jeho rozpačitých lží. Trochu ji usmířil, když jí podal kytičku v hedvábném papíře. Ale jen papír rozbalila, byla uražená znovu. Mimosa, převázaná zlatou nitkou, koupená za tři koruny na trhu. Jarmila měla pro podobné věci postřeh a nikdo jí nepodvedl ani cenou, ani kvalitou zboží.

»Vysoko si mne cení,« řekla si zlostně, ale pak se posmála. »Vždyť je to hlupáček, který neví, co se sluší a který si chce hrát na velkého pána.« Rozhodla se proto, že začne se svým nevinným učením.

Přijala jeho omluvu, nastavila své ruce s červenými nehty a pak ho zvala dál. Vedla ho řadou pokojů a stranou pozorovala jeho podiv.

Ukázala mu některé vzácnosti s gestem znuděného

člověka a čekala, jak bude překvapen jejím bohatstvím. V tomto případě byla překvapena ona. Malý si všiml všeho s nuceným obdivem a Jarmila poznala, že nerozumí ničemu ani za mák. A člověk, který nerozumí ceně drobností, obrazů a květin, stál u Jarmily hodně nízko.

Zakoušela neustále onen divný pocit, který měla vždy v jeho přítomnosti. Něco mezi pohrdáním, prezíráním a přece jistou přitažlivostí. Uznávala, že je proti ní prostáček, ale právě svojí prostotou, kterou neuměle halil do vystupování operetního kavalíra, ji přitahoval. A učení počalo znovu.

Nabídla mu čaj, chlebičky s takovou spoustou stříbra, že si s tím nevěděl chudák rady. Držel desertní nožik s vidličkou jako jedlík na reklamě hostinců skloněný nad vypečenou husou a zakuckal se, když v domnění, že jí nějakou sladkost, pozřel sýrové pečivo.

Jarmila udělala nad ním kříž. Ale přece ji bavil.

Vrtěl sebou na židli, povytahoval si kalhoty a tiskl nohy k sobě, jako slečna v elektrice. V roztržitosti dal si do čaje smetanu i citron, a svačinu končil slovy: »Milostivá, tak dobře jsem se již dlouho nenajedl.«

Jarmila se neustále smála, jako by měla na návštěvě maličké dítě a bavila se jeho nezpůsoby. Hovořila s ním o divadle, ptala se ho na posudky knih a veselila se, když svoje kritiky opravoval hned podle jejího náhledu.

»Neobratný poddaný,« nazvala ho v duchu a dodala: »Tak jsem se nepobavila ani na veselohře s Chaplinem.«

Malý se potil ropaky. Netušil, když sem šel, že tady bude všechno tak velkolepé, nevěděl, že je toho tolik třeba k společenské sběhlosti. Se svým chováním byl však docela spokojen.

Po svačině otevřela Jarmila radio a zahalila se do oblaku kouře.

Nepoužila tak otřepaných prostředků jakým je ukázování svých nohou, jen zavřela maličko oči, jako by byla krajně unavená.

Malý narovnal si kravatu, polkl jako by mu vyschlo v krku a Jarmila věděla, že to teď přijde.

»Bože, jak jsou ti muži stejní, jak se neumí přetvářovat,« říkala si, když viděla, že Malý proti ní povstal.

»Myslel jsem, že jste unavená, chtěl jsem odejít,« řekl a jedna nohavice zůstala mu shrnutá na lýtku.

»Ne. Bolí mne trochu oči. Sedněte si trochu blíže. Ať se nemusím namáhat, když se na vás dívám.«

Tak začala šachová hra. Jarmila tahala mistrně figurky svých slov po kostkové ploše, zatím co Malý váhal, nerozvázně vyrazil a zase rozpačitě kladl ruce na kolena.

»Jak jsou ti muži stejní,« řekla si znovu Jarmila. »Na minutu bych mu mohla říci, kdy mne políbí a skoro bych věřila, že to nedokáže.«

To už ležela Malého ruka na opěradle její židle a Jarmila cítila její nervosní chvění. Pak ji objal.

»Jak má odstálé uši,« řekla si Jarmila a v zápětí se vyhubovala. »Jsem to ale divná osoba. V každé situaci zachytím nějaký podivný detail, který mně zkaží celou náladu.«

Malý vysvětlil si její mlčení po svém. Zhluboka vzdechl a pak si přejel kapesníkem ústa.

To přivedlo Jarmilu zase do nálady.

»Viděli jste kdy takové nemehlo?« zeptala se v duchu nepřítomných lidí a z bujnosti ho políbila.

Malý byl zmaten. Nevěděl, jak by se měl chovat dále. Dělal si sice smělé plány na dnešní odpoledne, ale nikdy nevěřil, že by Jarmila byla tak lehce dosažitelná. Začal ji proto podvědomě podceňovat a zmocnila se ho obvyklá domýšlivost.

Tón jeho řeči zlehčil. Neužíval již správné češtiny, ale mezi věty míchal slova jako »prima, fajňácký, otrava«.

Jarmila pozvedla obočí.

»A hleďme, panáčka,« řekla si a povstala.

Udělal několik kroků a chtěla začít další jednání svého vystupu odmítavosti. Ale přepočítala se.

Malý za ní vstal, sevřel ji do svých červených rukou a pokoušel se ji líbat.

Bránila se, byl jí opravdu odporný svým dechem, který byl cítit lacinou zubní pastou. Tiskl ji k sobě až zvrátila hlavu.

Bylo to po prvé, co jí zaimponoval. Odpustila mu všechny ostatní nedostatky a zůstala na okamžik v jeho náručí.

Pak od sebe odskočili.

V předsíni zazněly kroky a zanedlouho vešel Rudolf. Neřekl Jarmile, že přijde, nečekala ho, ale nebyla nijak překvapena.

Zato Malý se tvářil hloupě a červenal se jako školák přistižený při kouření na chodbě.

»Vítám tě, Rudolfe,« pozdravila Jarmila svého chotě, když se sklonil nad její rukou. »Tady je pan Malý, víš, můj bývalý kolega. Pozvala jsem ho i s jeho paní na dnešní odpoledne, ale bohužel ta nešťastná chřipka zdržela ji doma.«

Rudolf podal bezstarostně ruku Malému a začal ve sebe hovořit o něčem všedním.

Malý nemohl se dosud probrat z údivu. Nechápal ani počinání Rudolfovo, neboť kdyby on sám našel svoji ženu s cizím mužem v pokoji, ztropil by takový výstup, že by se sousedé sbíhali.

»Pan Malý je na odchodu,« pravila Jarmila jako namátkou.

Malý přivítal její prohlášení s radostí.

»Ano, musím se poroučet,« promluvil strojeně a zase si sáhl na kravatu. Podali si opět ruce, prohodili něco o potěšení a Malý vyšel s Jarmilou v patách.

»Kdy se zase uvidíme,« zašeptal jí jako sextán, jen dovrhel dveře.

»Necháme to náhodě, ne?« odbyla ho z vysoka.

»Ne,« řekl nečekaně tvrdě. »Jsi teď moje,« zatykal jí.

»Ale?« podivila se upřímně. Pak se otočila na podpatku a šla ke dveřím. Strhl ji za ruku.

»Přijď v pátek v šest k museu. To mám po kursech, půjde to?«

Zasmála se mu do obličeje a vešla do pokoje.

»Blbec to je,« řekla si v duchu. »Omezený tulpas. On má po kursech a já mám čekat jako švadlenka na rohu u musea. Je to člověk bez vkusu. Domýšlivec první třídy.« Tak se hubovala za to, že si s ním něco začala.

»Co mu říkáš?« zeptala se pak Rudolfa.

»Komu?« podivil se, jako by před chvílí nebyl od nich odešel host.

»Tomu učiteli,« připomněla mu.

»Ach ten?« upamatoval se. »Víš, nemám nic proti učitelům, ale na tomhle to bylo z dálky vidět. Ten ústroj, ten obličej a to chování.«

Souhlasila s ním, ale zase se zasmála. »Vidíš, s tím ti chci být nevěrnou,« řekla si pro sebe.

Ženy potřebují tajemství a Jarmila ve své nečinnosti potřebovala je dvakrát. Ale toto tajemství přestávalo ji bavit.

»Uminěný hlupák,« hubovala Malého stále. »Co si vůbec myslí?«

Přesto neubránila se, aby na něho nemyslela. Vzpomínala na každý jeho pohyb, smála se mu a uvažovala o něm.

A ku podivu, přesto, že měla tak rozsáhlou společnost, tolik příležitostí k navázání jiných známostí, obírala se v myšlenkách jenom jím.

A ještě podivnější bylo, že přes své rozhodnutí, že se s ním nikdy nesejde, čekala v pátek před museem jako nějaká švadlenka.

21.

NEŠTĚSTÍ A PŘÁTELE.

Lída postavila kočárek u domu, zaťukala na poštovní schránku a řekla: »Koukej se, Lad'ko, taková pěkná modrá krabička.«

Lad'ka zadíval se svými kukadly na schránku a údivem otevřel pusou.

Lída pak napomenula Pavla, aby hlídal bratříčka, podložila kočárek kamínkem a vešla do dveří.

Pod schody nabrala dech a bez zastávky vyběhla do třetího patra. Měla dobrou průpravu u nich na schodišti a tak byla nahoře v maličkém okamžiku. Rychle přelétla cedulky na dveřích, až konečně zazvonila.

Slyšela kroky v předsíni, pak se dveře otevřely a před Lídou stála Helena.

»Kde se tu bereš, Lído,« zaradovala se.

»Nejde-li hora k Mohamedovi, musí Mohamed k hoře,« použila Lída starého výroku a pokračovala: »Vezmi něco na sebe, já mám dole děti a přijď si trochu popovídat.«

Ani nečekala na odpověď a již uháněla po schodech dolů. Helena dívala se za ní a viděla jen ruku, která klouzala po zábradlí níž a níže.

Lída vyběhla bez dechu ven.

Chvála Bohu byl Lad'ka dosud uchvácen krásou poštovní schránky a Pavel díval se se zájmem na koně stojícího se svěšenou hlavou u chodníku.

Lída si oddechla, jako si podobně oddechovala kolikrát za den. Děti byly zdravé, jistě že povídání o andělu strážném je jistojistá pravda.

»Přijde teta Helena,« oznámila svému nejstaršímu.

»A co mně přinese?« zeptal se Pavel, který věděl, co doprovází příchod známých lidí.

»Nevím,« přiznala se Lída.

Ale již byla u nich Helena a rozřešila jejich rozmluvu tak, že podala Pavlovi koláč.

»Asi ho nebudeš jíst. Je jenom práškový,« omlouvala se malému hochovi.

Ale Pavel zakousl se do koláče a Lída zavěsila se do Heleny.

»Kde, prosím tě, vězíš? To bylo slibů, že k nám přijdeš hned na druhý týden a zatím je již jaro a ty pořád jsi nezvěstná. Co se s tebou děje?«

Helena mlčela.

Lída narovнала Lad'ku v kočárku, pohládila peřinku a pochlubila se:

»Koukej, kluk už sedí.«

»Hm,« ocenila tento pokrok Helena.

»Ty tomu nerozumíš,« omlouvala jí Lída. »Počkej, jak budeš to své děťátko hlídat, jak budeš zoufalá, že ti ještě nesedí, jak poběžíš k doktorovi, zdali nebude mrzákem, když mu je půl roku a leží ještě v kočárku jako kus dřeva.«

Při svém veselém hovoru dívala se po straně na Helenu. Ne, nelíbila se jí. Mateřství bylo na ní již znát, ale v tváři byla přepadlá, neradostná.